

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗОВИХ ЯВИЩ У СУСПІЛЬСТВІ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. Матеріал присвячений аналізу діяльності системи корпоративного управління під час загострення кризових явищ в суспільстві на прикладі України, визначенню особливості функціонування системи корпоративного управління в цей період, характеристиці проблем, які при цьому виникають, та обґрунтуванню варіантів можливих дій для виправлення ситуації.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: корпоративне управління, криза, антикризове управління.

АНОТАЦИЯ. Материал посвящен анализу деятельности системы корпоративного управления во время обострения кризисных явлений в обществе на примере Украины, определению особенности функционирования системы корпоративного управления в этот период, характеристике проблем, которые при этом возникают, и обоснованию вариантов возможных действий для исправления ситуации.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: корпоративное управление, кризис, антикризисное управление.

ANNOTATION. Material examines the corporate governance system during the acute crisis in the society by the example of Ukraine, the definition of features functioning corporate governance system in this period, the characteristic problems that arise while grounding options and possible actions to remedy the situation.

Вступ. Загострення кризових явищ у суспільстві відображається на усіх організаціях і має найрізноманітніші прояви [1]. Система корпоративного управління також відчуває відповідний негативний вплив, що багатократно ускладнює її роботу. Тому дуже важко підтримувати достатній рівень керованості у поганих умовах такими складними системами як акціонерні товариства [2]. Ситуація в Україні в кінці 2013 — на початку 2014 років якраз і є яскравим прикладом загострення таких кризових явищ у суспільстві та може слугувати підґрунтям для відповідного аналізу.

Постановка задач. У рамках аналізу доцільно визначити особливості функціонування системи корпоративного управління в період загострення кризових явищ в суспільстві, окреслити коло проблем, які при цьому виникають, та обґрунтувати варіанти дій для подолання негативних наслідків.

Результати дослідження. Події в Україні в кінці 2013 — на початку 2014 років змінили умови функціонування компаній, які працювали на місцевому ринку, в тому числі акціонерних товариств. До основних характеристик умов діяльності організацій у цей період можна віднести:

- економічні проблеми, що примушують уряд до дій, які погіршують, ускладнюють і здорожують діяльність організацій;

- соціальні протести, що безпосередньо заважають діяльності компаній, і проблеми, пов'язані з участю працівників організацій в таких протестах;

- політична невизначеність, яка сприяє виникненню вакууму влади в системі державного управління;

- недотримання законодавства й умов договорів клієнтами, постачальниками, партнерами й іншими контрагентами та неправні дії осіб і органів влади щодо втручання в роботу компаній;

- спроби іноземних інвесторів та акціонерів якомога швидше вивести свої капітали за кордон через побоювання суттєвого погіршення ситуації.

Серед основних проблем, що в даній ситуації заважають у прийнятті рішень і поточній діяльності системи корпоративного управління, можна виокремити такі:

- зменшення часу для прийняття рішення і реагування на зміни;

- висока мінливість та невизначеність ситуації, що заважає зваженому прийняттю рішень і підвищує рівень ризику;

- неможливість отримати об'єктивну інформацію як від зовнішніх контрагентів, так і всередині компанії;

- розгубленість працівників компанії, що негативно впливає на якість виконання ними своєї роботи та націленість на досягнення результатів;

- складність у зборі членів органів управління та забезпеченні кворуму для голосування;

- обмеженість у використанні можливих інструментів впливу.

Можливими напрямками подолання негативних явищ у системі корпоративного управління в умовах мінливого та непередбачуваного середовища можуть бути такі:

- децентралізація як досить швидкий спосіб підвищення керованості усіма підрозділами, особливо тими, що територіально

розташовані між собою на значній відстані, в т.ч. з використанням можливостей віртуальних структур;

— реорганізація, яка дозволить підвищити якість управління, але потребуватиме значно більше часу та ресурсів, ніж, наприклад, децентралізація;

— включення в систему корпоративного управління посади корпоративного секретаря для підвищення ефективності взаємодії між органами управління.

Висновки. Події в Україні показали, що на діяльність великих компаній, таких як акціонерні товариства, впливає велика кількість неконтрольованих факторів зовнішнього середовища, які можуть кардинально обмежити можливості функціонування таких підприємств. Оскільки можливості реагування за цих умов у органів управління досить обмежені, то доцільним і ефективнішим видається проведення децентралізації, реорганізації та включення посади корпоративного секретаря в систему корпоративного управління, що дозволить покращити керування компанією в цілому.

Література

1. Британський досвід покращення корпоративного управління в банках в умовах кризи / О. М. Костюк, О. В. Костюк, Я. І. Мозговий // Економічний простір. — 2012. — № 58. — С. 119—126.

2. Формування антикризових компетенцій органів корпоративного управління акціонерних товариств / А. Є. Черпак, Б. Ю. Москвин // Вестник Национального технического университета «ХПИ»: сб. науч. тр. : темат. вып. 8 : Технический прогресс и эффективность производства. — 2010. — С. 198—208

УДК 005.21

Шершньова З. Є.,

професор кафедри менеджменту,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

«КОРЕНЕВА СИСТЕМА» СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ТА МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ.

АНОТАЦІЯ: Роботу присвячено дослідженню інструментарію «кореневої системи» стратегічного управління. Обґрунтовано необхідність